

RAPORT ZA LATA 2019 - 2020 Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SZYDŁOWIEC NA LATA 2016 - 2019 Z PERSPEKTYWA DO 2023 ROKU

Autor opracowania:

Ecovidi Piotr Stańczuk
ul. Łukasiewicza 1
31-429 Kraków
www.ecovidi.pl

SPIS TREŚCI

1	Podstawa prawna i metodyka opracowania	3
1.1	Podstawa prawna Programu	3
2	Zmiana regionalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ.....	4
2.1	Program ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego	4
2.2	UCHWAŁA ANTYSMOGOWA	5
3	Charakterystyka Gminy Szydłowiec.....	7
3.1	Dane ogólne	7
3.1.1	Demografia	7
4	Ocena stanu środowiska	9
4.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	9
4.1.1	Analiza istniejącego stanu powietrza w gminie	10
4.2	Zagrożenia hałasem	11
4.3	Pola elektromagnetyczne	12
4.4	Gospodarowanie wodami	13
4.4.1	Wody podziemne	13
4.4.2	Wody powierzchniowe płynące.....	14
4.5	Gospodarka wodno-ściekowa.....	16
4.6	Zasoby geologiczne	18
4.7	Gleby.....	19
4.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	20
4.9	Zasoby przyrodnicze.....	21
4.10	Zagrożenia poważnymi awariami	24
4.11	Monitoring Programu	26

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Klasy jakości wód podziemnych 2019.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2. Jednolite Części Wód – Gmina Szydłowiec.....</i>	<i>15</i>
<i>Tabela 3. Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Szydłowiec</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 4. Wskaźniki monitorowania POŚ</i>	<i>26</i>

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Szydłowiec.</i>	<i>7</i>
<i>Rysunek 2. Liczba ludności w Gminie Szydłowiec na przestrzeni lat 2005-2020.</i>	<i>8</i>
<i>Rysunek 3. Obszar przekroczeń benzo(a)pirenu w pyłe PM10 w województwie mazowieckim w 2020 roku ...</i>	<i>Błąd!</i>
Nie zdefiniowano zakładki.	

1 Podstawa prawna i metodyka opracowania

1.1 Podstawa prawna Programu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2021 r., poz. 1973) Burmistrz Szydłowca, co 2 lata przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Środowiska. Po przedstawieniu niniejszego raportu Radzie Miejskiej, należy skierować go do organu wykonawczego powiatu.

2 Zmiana regionalnych planów istotnych z punktu widzenia POŚ

2.1 Program ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego

Uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. wprowadzono nowy Program Ochrony Powietrza dla Mazowsza. Poniżej scharakteryzowano działania naprawcze w ramach priorytetowych kierunków działań niezbędnych do realizacji w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych

i docelowych oraz pułapu stężenia ekspozycji dotyczące Gminy Szydłowiec (strefa mazowiecka).

Wykaz planowanych działań naprawczych w strefach województwa mazowieckiego: mazowieckiej, aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom:

WMaOePow - Ograniczenie emisji substancji z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej.

Planowany do osiągnięcia efekt dla Gminy Szydłowiec to redukcja wielkości emisji:

- Pył zawieszony PM₁₀ – łącznie po zrealizowaniu Programu – 51, 531 Mg w mieście, 64,771 Mg obszar wiejski, w tym corocznie 8,589 Mg/rok w mieście, 10,795 Mg/rok obszar wiejski,
- Pył zawieszony PM_{2,5} – łącznie po zrealizowaniu Programu – 50,109 Mg w mieście, 62,96 Mg obszar wiejski, w tym corocznie 8,352 Mg w mieście, 10,493 Mg obszar wiejski,
- Benzo(a)piren – łącznie po zrealizowaniu Programu - 29,09 kg w mieście, 36,839 kg obszar wiejski, w tym corocznie 4,848 kg w mieście, 6,140 kg obszar wiejski.

Poddziałania:

- Szczegółowa inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej w gminach województwa mazowieckiego oraz przekazywanie wyników inwentaryzacji Zarządowi Województwa Mazowieckiego,
- Wymiana/Likwidacja źródeł ciepła, dla Gminy Szydłowiec liczba kotłów do wymiany w latach 2021-2026 to 1 400 szt. (233 szt. na rok) w mieście oraz 1 082 szt. (180 szt. na rok) na obszarze wiejskim. Łącznie 2 482 szt.

WMaEdEk – edukacja ekologiczna

W ramach Programu ochrony powietrza przewidziano działania w zakresie edukacji ekologicznej odnoszącej się do poprawy jakości powietrza skierowanej do każdej grupy wiekowej. Akcje edukacyjne powinny mieć na celu uświadamianie całego społeczeństwa i wzbogacanie wiedzy w zakresie:

- zachowań wpływających na jakość powietrza (np. szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych; spalania złej jakości paliwa, w szczególności w kotłach bezklasowych, wpływu użytkowanych pojazdów oraz stylu jazdy);
- skutków zdrowotnych i finansowych złej jakości powietrza;
- działań, które można i należy podejmować, aby lokalnie poprawić jakość powietrza, w tym korzyści jakie niesie dla środowiska:
- podłączenie do scentralizowanych źródeł ciepła,
- termomodernizacja budynków,
- nowoczesne niskoemisyjne źródła ciepła,
- korzystanie ze zbiorowej komunikacji lub alternatywnych systemów transportu,
- zielen w miastach;
- informowania mieszkańców o przyjęciu uchwały antysmogowej, jej skutkach oraz konieczności przestrzegania zakazów i ograniczeń zawartych w uchwale;
- kształtowania właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej;
- uświadamiania społeczeństwa nt. negatywnego wpływu transportu indywidualnego
- informowanie mieszkańców o możliwości uzyskania dopłat i skorzystania z finansowych programów gminnych, wojewódzkich, ogólnokrajowych.

Dla gminy oznacza to, zorganizowanie minimum 2 wymaganych działań edukacyjnych w każdym roku obowiązywania Programu.

WMaKoUa - Kontrola przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych.

Kontrola jest działaniem niezbędnym, polegającym na weryfikacji stopnia wdrażania uchwały antysmogowej, a także przestrzegania zakazów wprowadzonych tą uchwałą, zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych. Kontrola powinna dotyczyć w szczególności wykorzystywanego źródła ciepła lub stosowanego paliwa lub popiołów paleniskowych. Minimalna liczba kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych do przeprowadzenia rocznie została ustalona w zależności od liczby mieszkańców i liczby kotłów do wymiany w gminie - dla Gminy Szydłowiec wynosi ona 25 w mieście oraz 25 na obszarze wiejskim.

2.2 UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

Sejmik Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. przyjął uchwałę nr 162/17 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała zwana antysmogową wprowadza ograniczenia i zakazy, co do używanych urządzeń i paliw:

- od dnia wejścia w życie uchwały wszystkie nowe instalacje (piece, kominki i kotły) muszą spełniać wymagania ekoprojektu;
- od 1 lipca 2018 r. nie wolno spalać mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem, węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem, węgla kamiennego w postaci sygiej o uziarnieniu 0-3 mm oraz paliw

zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20 proc. (np. mokrego drewna);

- użytkownicy kotłów na węgiel lub drewno, czyli tzw. kopciuchów, które nie spełniają wymogów dla klas 3, 4 lub 5 wg normy PN-EN 303-5:2012, muszą wymienić je do końca 2022¹ r. na kocioł zgodny z wymogami ekoprojektu;
- użytkownicy kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 wg normy PN-EN 303-5:2012, muszą wymienić je do końca 2027 r., na kotły zgodne z wymogami ekoprojektu;
- użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności;
- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 r. na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

1

UCHWAŁA NR 162/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw § 10.

2) wymagania określone w § 5, dla instalacji, których eksploatacja rozpocznie się przed dniem wejścia w życie uchwały, będą obowiązywać:
a) od dnia 1 stycznia 2023 r. – w przypadku instalacji niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,

3 Charakterystyka Gminy Szydłowiec²

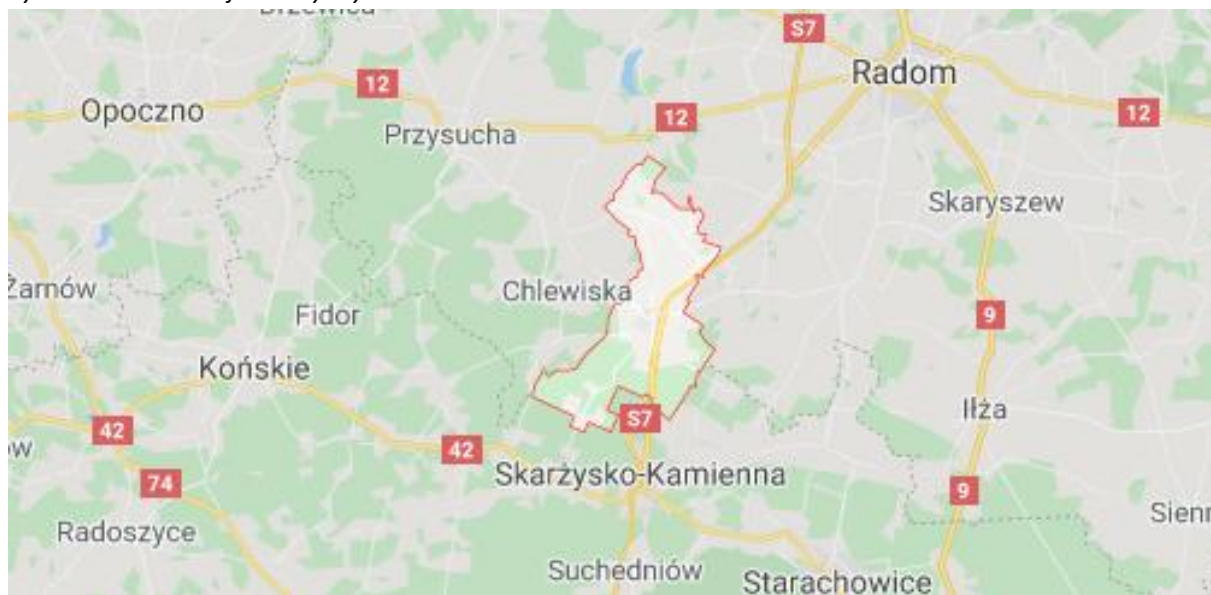
3.1 Dane ogólne

Gmina Szydłowiec położona jest w południowej części województwa mazowieckiego i graniczy bezpośrednio z województwem świętokrzyskim. Zajmuje obszar 138,30 km² (0,38% powierzchni województwa mazowieckiego, 0,04% powierzchni Polski), w przeliczeniu na hektary tj. 13 830 ha, z czego miasto rozciąga się na obszarze 2 189 ha, natomiast tereny wiejskie to 11 641 ha.

Gmina Szydłowiec jest jedną z 5 gmin tworzących Powiat Szydłowiecki i jedną z 50 miejsko-wiejskich gmin województwa mazowieckiego. Składa się z miasta – Szydłowca – oraz 22 sołectw: Barak, Ciechostowice, Chustki, Hucisko, Jankowice, Korzyce, Krzcięcin, Łazy, Majdów, Omięcin, Rybianka, Sadek, Szydłówek I, Szydłówek II, Świerczek, Świniów, Wilcza Wola, Wola Korzeniowa, Wysocko, Wysoka, Zastronie i Zdziechów.

Siedziba Urzędu Miejskiego znajduje się w Szydłowcu. Ponadto miasto to stanowi ponadlokalne centrum rozwoju jako ważny ośrodek administracyjny, przemysłowy, produkcyjny i kulturalny powiatu.

Rysunek 1. Lokalizacja Gminy Szydłowiec.

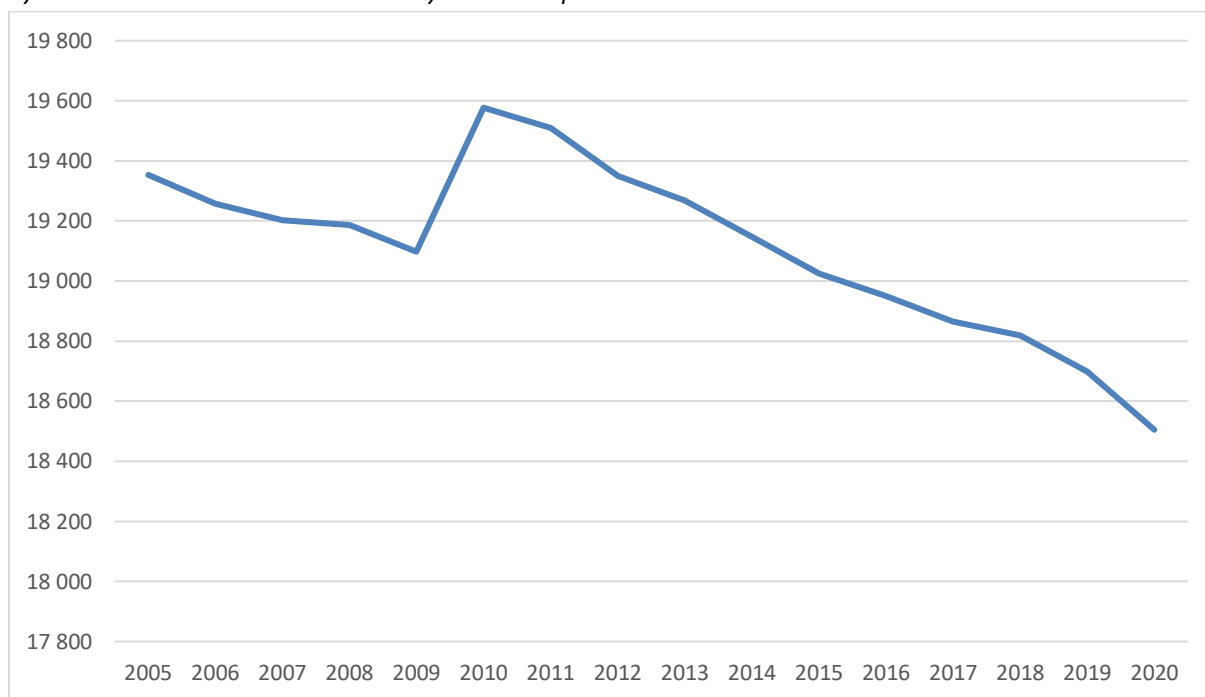
Źródło: Google Maps.

3.1.1 Demografia

Dane z GUS wskazują, że na koniec 2020 r. w Gminie Szydłowiec mieszkały 18 505 osoby. Na przestrzeni lat 2005 – 2020 nastąpił spadek liczby ludności, co jest zbieżne z tendencją występującą w całym kraju. Szczegóły prezentuje wykres poniżej.

²Na podstawie dokumentów strategicznych i opracowań Gminy Szydłowiec

Rysunek 2. Liczba ludności w Gminie Szydłowiec na przestrzeni lat 2005-2020.

Źródło: GUS 2020

Biorąc pod uwagę strukturę wieku ludności utrzymuje się tendencja starzenia się społeczeństwa, czyli ubywa ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

4 Ocena stanu środowiska

4.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie ochrony powietrza lata 2019-2020:

Realizowane w 2019 i 2020 r. zadania służące poprawie jakości powietrza realizowane były w oparciu o obowiązujący w Gminie „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szydłowiec na lata 2016-2020”, przyjęty uchwałą Nr 158/XXIV/16 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 28.09.2016 r. oraz przyjęty uchwałą Nr VII/48/19 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 24 kwietnia 2019 r. Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Szydłowiec na lata 2019 -2024. Podejmowane działania służyły przede wszystkim redukcji emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, a także mających na celu podniesienie efektywności energetycznej, zmniejszenie kosztów energii oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

2019

W 2019 r., w ramach realizacji PGN:

- prowadzono bieżące czyszczenie ulic, chodników oraz traktów komunikacyjnych na terenie miasta i gminy,
- zamontowano na terenie gminy łącznie 69 szt. opraw ledowych, lamp oświetlenia drogowego typu Lumi Street BGP 212 co pozwala na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej,
- wykonano przebudowę i modernizację sieci ciepłowniczej oraz węzłów ciepłych,
- wykonano termomodernizację budynków mieszkalnych,
- prowadzono akcję informacyjną dotyczącą Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którego celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Gmina Szydłowiec pozyskała środki z Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza Mazowsze 2019 na poprawę jakości powietrza w placówkach oświatowych w Gminie Szydłowiec, poprzez zakup 25 profesjonalnych oczyszczaczy powietrza.

W 2019 r. zamontowano w różnych częściach Gminy Szydłowiec sieć czujników służących informowaniu o jakości powietrza w Gminie Szydłowiec.

Organizowane były spotkania na terenie całej gminy zachęcające mieszkańców do podłączenia budynków do nowo budowanych/planowanych gazociągów i tym samym wymiany kotłów na gazowe.

2020

W 2020 r. Gmina Szydłowiec kontynuowała, rozpoczętą w 2019 r., realizację projektu „Wymiana urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec”. Wartość projektu – 1 358 810,00 zł. W ramach realizacji pierwszego etapu projektu zostało wymienione 56 urządzeń grzewczych (29 pieców gazowych, 23 pelletowe, 2 olejowe, 2 zgazowujące drewno). Drugi etap projektu to montaż 11 pomp ciepła, 30 instalacji fotowoltaicznych oraz 5 kolektorów słonecznych. Realizacja drugiego etapu przewidziana jest w 2021 r.

W 2020 r. Gmina otrzymała dofinansowanie do projektu „Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez wymianę urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec” na kwotę 1 497 705,00 zł. Zakres robót obejmuje zakup i montaż kotłów na pellet (19 szt.), kotłów zgazowujących drewno (3 szt.), gazowych (54 szt.), kocioł olejowy (1 szt.), geotermalna pompa ciepła (1 szt.), powietrzne pompy ciepła (2 szt.), kocioł elektryczny (1 szt.) oraz paneli fotowoltaicznych (33 szt.) i kolektorów słonecznych (10 szt.) dla indywidualnych gospodarstw domowych na terenie Gminy Szydłowiec. W 2020 r. w ramach tego projektu dokonano aktualizacji dokumentacji projektowej.

W 2020 roku sprawozdawczym przeprowadzono inwentaryzację indywidualnych źródeł ciepła na terenie Gminy Szydłowiec. Zadanie to dofinansowane zostało z Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza.

Ponadto w 2020 r., w ramach realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szydłowiec, podejmowano szereg działań służących zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń, a w szczególności:

- zakupiono i zamontowano panele fotowoltaiczne na budynku Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Szydłowcu oraz budynkach OSP Majdów i Wysoka,
- wykonano dokumentację na termomodernizację budynku Przedszkola Samorządowego Nr 2 „Mali Odkrywczy z Oddziałami Integracyjnymi w Szydłowcu,
- zamontowano łącznie 40 szt. opraw ledowych oświetlenia drogowego oraz 21 latarni ledowych, co pozwala na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej,
- wykonano modernizację nawierzchni dróg, bieżące czyszczenie ulic, chodników oraz traktów komunikacyjnych na terenie miasta i gminy, co pozwala na ograniczenie wtórnej emisji zanieczyszczeń.

4.1.1 Analiza istniejącego stanu powietrza w gminie

Do emitatorów zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowiec zaliczyć należy przede wszystkim pionowe kominowe gospodarstw domowych niskosprawnych piecy na węgiel i drewno. Niska emisja jest źródłem takich zanieczyszczeń jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, pył w tym benzo(a)piren, sadza, a więc typowych zanieczyszczeń powstających podczas spalania paliw stałych i gazowych.

W przypadku emisji bytowej, związanej z mieszkalnictwem jednorodzinnym zanieczyszczenia uwalniane na niedużej wysokości często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji.

Realizacja zaplanowanych działań:

- Wymiana urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec - Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza - 2 668 703,00 zł, RPO WM 2014 - 2020
- Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez wymianę urządzeń grzewczych na terenie Gminy Szydłowiec - 2 175 061,00 zł, RPO WM 2014 - 2020
- Czyste powietrze - poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych 30 000 zł - punkt informacyjno-konsultacyjny.
- Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Szydłowiec - współfinansowane ze środków RFIL - 1 000 000,00 zł,
- Realizacja działań naprawczych wynikających z Programu ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego,
- Bieżące utrzymanie dróg.
- Realizacja projektu pn. „Modernizacja systemu ciepłowniczego Ciepłowni Miejskiej w Szydłowcu w celu zwiększenia jego efektywności – budowa instalacji kogeneracyjnej zasilanej gazem”. Ciepłownia Miejska Sp. z o.o. w Szydłowcu pozyskała środki w kwocie 2 147 757,00 zł bezzwrotnej dotacji. Całościowy koszt zadania to 6 619 860,00 zł. W ramach projektu Ciepłownia Miejska stanie się elektrociepłownią. Technologia wykonania projektu gwarantuje bezpieczeństwo i wieloletnią trwałość infrastruktury, a zastosowane rozwiązania będą zapobiegały i minimalizowały negatywne oddziaływanie na środowisko. Ukończenie prac związanych z powyższym zadaniem zaplanowane jest na listopad 2022 roku.
- Realizacja projektu pn. „Modernizacja systemu ciepłowniczego Ciepłowni Miejskiej w Szydłowcu w celu uzyskania statusu efektywnego systemu ciepłowniczego – rozbudowa instalacji kogeneracji zasilanej gazem ziemnym współpracującej ze źródłami OZE”. Całkowity koszt realizacji zadania wynosi: 7 488 240 zł, w tym koszty kwalifikowalne: 6 083 000 zł, koszty niekwalifikowalne: 1 405 000 zł. Kwota dotacji wyniesie 2 856 462 zł. Planowana data zakończenia przedsięwzięcia 30.06.2024 r.

4.2 Zagrożenia hałasem

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie zagrożenia hałasem

Gmina Szydłowiec na bieżąco prowadzi działania związane z modernizacją dróg oraz wymianą nawierzchni, co ma bezpośredni wpływ na poprawę stan klimatu akustycznego w gminie.

W dniu 3 marca 2020 r., Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął „Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne”(POSPH).

POSPH wskazuje obszary narażone na ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne.

Wykaz odcinków dróg, na których stwierdzono przekroczenia:

- Młodocin-Szydłowiec (482+079 - 499+810),

- Szydłowiec-Barak (499+810 - 504+050).

oraz działania realizowane w ramach strategii krótkookresowej dla drogi krajowej nr 7 i S7: wybudowano drogę ekspresową S7 na odcinku Radom – granica województwa (przebieg poza aglomeracją Radomia) częściowo po nowym śladzie od km 487+104,15 do km 506+802,18.

Hałas przemysłowy

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy do zadań WIOŚ. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ.

Hałas przemysłowy w Gminie może powstawać w pobliżu istniejących zakładów: GRUPA PROFEL INNOVATION Sp. z o.o., Huta Szkła Trend Glass Sp. z o.o oraz szwalni PPUiH Aris. Funkcjonujący prawno-administracyjny sposób postępowania oraz sankcje ekonomiczne przyczyniają się do ograniczenia emisji ponadnormatywnych.

Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny gminy nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie.

Pomiary hałasu wykonywane są na obszarze województwa mazowieckiego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, w razie ewentualnych skarg mieszkańców lub zgodnie z przyjętym planem kontroli zakładów.

Planowane działania

Gmina Szydłowiec na bieżąco prowadzi działania związane z modernizacją dróg gminnych. Zmiana nawierzchni dróg poprawia stan klimatu akustycznego w gminie.

Planowana jest m.in.

- Przebudowa ul. Szydłowieckiego oraz ul. Kopernika w Szydłowcu - 500 000,00 zł,
- Budowa przedłużenia ul. Leśnej wraz z infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną km 0+000- km 0+761. Projekt budowlany opracowany w roku 09.2018 r. Wartość robót budowlanych zgodnie z umową z dnia 16.09.2021 r. – 1.884.372,18 zł brutto.
- Przebudowa ulicy Podzamcze,
- Przebudowa ul. Małej, ul. Polanki oraz na terenie sołectw w Zastroniu, Hucisku, Chustkach, Baraku, Sadku, Woli Korzeniowej.

4.3 Pola elektromagnetyczne

Wśród instalacji emitujących pola elektromagnetyczne na terenie gminy znajdują się:

- linie elektroenergetyczne - długość sieci energetycznej 110 kV na terenie Gminy Szydłowiec wynosi 11,4 km.

Oddziaływanie linii średnich oraz niskich napięć jest nieistotne z punktu widzenia wpływu na środowisko i zdrowie ludzi. Natomiast linie wysokich (110 kV) i najwyższych (220 kV, 400 kV) napięć są źródłem pola o wartościach znacznie przekraczających dopuszczalne w terenach zabudowy mieszkaniowej. W związku z powyższym pod liniami o napięciu 110 kV i wyższym oraz w ich

bezpośrednim sąsiedztwie, jak i również w bezpośrednim sąsiedztwie stacji elektroenergetycznych należy unikać lokalizacji budynków mieszkalnych lub ich lokalizacja powinna być poprzedzona odpowiednimi pomiarami.

- stacje bazowe telefonii komórkowej:
 - ul. Kolejowa 21 (komin Ciepłowni Miejskiej); sieci T-Mobile, Orange, Plus,
 - ul. Piaskowa - dz. nr 2333/7 (maszt własny); sieci T-Mobile, Orange,
 - ul. Józefa L. Sowińskiego 51/52 (miejska oczyszczalnia ścieków), sieć Plus,
 - ul. W.Jachowskiego 2 (dach bloku mieszkalnego SzSM, Play),
 - ul. Polna 26 (własna wieża kratowa Play),
 - Zastronie – Gmina Szydłowiec dz. ew. nr 31,
 - Zdziechów - gm. Szydłowiec, (własna wieża przy dawnej DK7, Plus).

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Prowadzi on również, aktualizowany corocznie, rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. WFOŚiGW nie prowadził monitoringu na terenie gminy.

4.4 Gospodarowanie wodami

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie ochrony wód

Modernizacja terenów zieleni nad Zalewem w Szydłowcu (m.in. remont jazu, oczyszczenie i odmulenie zbiornika oraz wyprofilowanie terenu i wzmocnienie linii brzegowej). Projekt budowlany opracowany w roku 08.2016 r.:

- Wartość zrealizowanych robót budowlanych zgodnie z umową z dnia 15.05.2017 r. 2.532.380,28 zł brutto.
- Wartość zrealizowanych robót budowlanych zgodnie z umową z dnia 06.06.2019 r. – 1.181.570,65 zł brutto .

Na bieżąco wykonywane są w prace zabezpieczająco-naprawcze i utrzymaniowe: czyszczenie korytek ściekowych, udrożnienie kanalizacji deszczowej, naprawy odwodnienia – umocnienie rowów elementami betonowymi, uzupełnienia kruszywem ubytków nawierzchni dróg bocznych, wykaszanie poboczy, czyszczenie chodników, naprawy krat odwodnienia liniowego.

4.4.1 Wody podziemne

Przeważająca część Gminy położona jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: Zbiornik Szydłowiec - Goszczewice nr 413. Fragmentarycznie w północnych krańcach obszaru znajduje się zbiornik Szydłowiec - Goszczewice nr 412. Są to zbiorniki udokumentowane.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych, gmina znajduje się w obrębie JCWPd nr 86 i 102. Jednolite części wód podziemnych są podstawowymi, jednostkowymi obszarami ochrony i gospodarowania wodami podziemnymi, które wyznaczono dla warstw wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającej pobór znaczący dla zaopatrzenia ludności w wodę, lub w których ma miejsce przepływ podziemny o natężeniu znaczącym dla utrzymania pożądanego, dobrego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Jakość wód podziemnych³

W 2019 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1289 punktach pomiarowych.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

- I klasa – wody bardzo dobrej jakości,
- II klasa – wody dobrej jakości,
- III klasa – wody zadowalającej jakości,
- IV klasa – wody niezadowalającej jakości ,
- V klasa – wody złej jakości.

Tabela 1. Klasy jakości wód podziemnych 2019

Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	Gmina	Rodzaj punktu pomiarowego	Użytkowanie terenu	Rok badań	Data poboru próbki	Klasa jakości 2019 końcowa
86	Szydłowiec (gm. miejsko-wiejska)	st. wiercona	4. Uprawy trwałe	2019	2019-06-26	III
102	Skarżysko-Kamienna (gm. miejska)	st. wiercona	9. Łąki i pastwiska	2019	2019-06-02	III

<http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2019.html>

4.4.2 Wody powierzchniowe płynące

Gmina Szydłowiec znajduje się w zasięgu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie i należy do regionu wodnego środkowej Wisły.

Główne ciek wodne na terenie gminy to Kobyłka, Korzeniówka, Szabasówka, Dopływ spod Chustek, Dopływ spod Wilczej Woli. Korzeniówka przepływa przez Szydłowiec, jej wody zasilają szydłowiecki zalew oraz fosę otaczającą Zamek Radziwiłłów.

³ „opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”. Aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania (czerwiec 2020), <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2019.html>

Szabasówka jest prawym dopływem Radomki. Ma długość 22,8 km i powierzchnię zlewni 561,4 km². Południowo-wschodnią część Gminy odwadnia silnie rozwinięta sieć cieków i strumieni górnego dorzecza Oleśnicy – dopływu Kamiennej. Wody powierzchniowe są uzupełniane przez mniejsze zbiorniki wodne.

Wody powierzchniowe stojące

Zalew w Szydłowcu został utworzony na rzece Korzeniówce w latach 70. XX wieku. Zalew poddany został modernizacji a teren wokół zalewu został zagospodarowany .

Na pierwszy etap inwestycji składają się: remont tamy, oczyszczenie zbiornika wodnego i rekultywacja terenów zielonych. Przy zalewie powstały nowe miejsca wypoczynku z altanami grillowymi, pole namiotowe oraz boiska do piłki plażowej. Przy akwie wytyczone są alejki z piaskowca oraz wykonana została linia energetyczna.

Na obszarze Gminy znajduje się kilka zbiorników wodnych. Służą one do celów przeciwpożarowych, do hodowli ryb lub jako zbiorniki retencyjne.

Starosta Szydłowiecki w latach 1999-2017 wydał 8 pozwoleń wodnoprawnych w zakresie uregulowań formalno-prawnych dotyczących 11 zbiorników wodnych. Zbiorniki wodne zlokalizowane są :

- 1 zbiornik w m. Chustki,
- 3 zbiorniki w m. Zastronie.
- 4 zbiorniki w m. Długosz,
- 3 zbiorniki w m. Szydłowiec,

W centrum Szydłowca, zlokalizowany jest staw z wyspą, na którym znajduje się zamek szydłowiecki. W północnej części Gminy w Krzcięcinie istnieje staw młyński – obecnie niekonserwowany zarasta roślinnością. W Chustkach i Długoszu znajdują się niewielkie zbiorniki wodne o charakterze przeciwpożarowym.

Sposób oceny stanu wód

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu / potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan / potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan / potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

Z powyższych reguł wynika, że stan jednolitej części wód można ocenić jedynie na podstawie jednego z trzech wymienionych wyżej elementów (nawet przy braku klasyfikacji dla pozostałych), jeśli wskazuje on na stan zły.

Na obszarze gminy wyodrębniono następujące Jednolite Części Wód (tabela poniżej).

Tabela 2. Jednolite Części Wód – Gmina Szydłowiec

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu jcwp
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP			

PLRW20006234329	Oleśnica	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
PLRW20006252249	Kobyłka	umiarkowany stan ekologiczny	-	zły stan wód
PLRW20001725223	Szabasówka od źródeł do Kobyłki bez Kobyłki	umiarkowany stan ekologiczny	-	zły stan wód
PLRW200017252289	Jabłonica - Mniszek, uj. do Szabasówki	Dobry stan ekologiczny	-	brak możliwości wykonania oceny

Źródło: <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod> - Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela

4.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

2019

W ramach „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Szydłowiec” udzielono 2 dotacji celowych na dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Szydłowiec, na łączną kwotę 2 606,76 zł.

Wykonano następujące zadania:

- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami oraz pompowniami w miejscowości : Barak, Wola Korzeniowa Gmina Szydłowiec, w tym przygotowanie dokumentacji aplikacyjnych - 18 920,00 zł,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w ulicy Kościuszki w Szydłowcu – opracowanie dokumentacji projektowej - 32 000,00 zł,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami oraz pompowniami w Szydłowcu, ulice: Książek Stary, Książek Nowy i Książek Majdowski – I etap - 1 758 861,32 zł (w tym pożyczka z WFOSiGW).
- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ulicy Źródlanej w Szydłowcu - 105 000,00 zł,
- Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ulicy Pięknej w Szydłowcu - 249 000,00 zł,
- Wykonanie dokumentacji technicznej i budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Jodłowej w Szydłowcu - 45 000,00 zł.

WiK sp z o.o. w roku 2019 realizowała zadania zlecone przez Gminę Szydłowiec w zakresie budowy sieci wodno-kanalizacyjnej. Dodatkowo wykonywała prace zlecone przez mieszkańców Gminy, w tym przyłącza wodociągowe (45 punktów), przyłącza kanalizacji sanitarnej (15 punktów). Wykonano w ramach przyłączy 1041,4 m sieci wodociągowej oraz 201,1 m kanalizacji sanitarnej. W ciągu roku 2019 usunięto 142 awarie w sieci wodociągowej oraz 270 awarii w sieci sanitarnej. Spółka wymieniła 600 wodomierzy i wydała 146 szt. warunków technicznych przyłączy do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej lub deszczowej.

W 2019 r. na prace inwestycyjne i remonty wydatkowano kwotę 267.165,15 zł, na które składały się prace modernizacyjne ujęć wody w Szydłowcu oraz stacji uzdatniania wody w Sadku i Majdowie. Spółka dokonuje corocznie wymiany zasuw w sieciach wodociągowych oraz dokonuje modernizacji i wymiany odcinków sieci wodociągowej.

2020

Wykonano następujące zadania:

- Budowa kanalizacji w miejscowości Wola Korzeniowa gmina Szydłowiec 413 170,00 zł (262 899,00 BGK),
- Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ulicy Źródlanej w Szydłowcu 76 603,61 zł,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz ciśnieniowej z pompowniami w Szydłowcu, ulice: Książek Stary, Książek Nowy i Książek Majdowski – wykonanie dokumentacji geodezyjnej 6 540,00 zł,
- Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku Zamku w Szydłowcu 114 500,00 zł.

WiK sp z o.o. w roku 2020 realizowała zadania zlecone przez Gminę Szydłowiec w zakresie budowy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz deszczowej. Dodatkowo wykonywała prace zlecone przez mieszkańców Gminy, w tym przyłącza wodociągowe (63 punkty), przyłącza kanalizacji sanitarnej (49 punktów). Wykonano w ramach przyłączy 1389 mb sieci wodociągowej oraz 699 mb kanalizacji sanitarnej. W ciągu roku 2020 usunięto 151 awarii w sieci wodociągowej oraz 305 awarii w sieci sanitarnej. Spółka wymieniła 500 wodomierzy i wydała 136 szt. warunków technicznych przyłączy do sieci wodociągowej, sieci kanalizacji sanitarnej lub deszczowej.

WiK sp z o.o 2020 r. na inwestycje i remonty wydatkowała 406.594,43 zł. Środki te zostały przeznaczone m.in. na:

- modernizację ujęć i sieci wodociągowej w Szydłowcu (wymiana zasuw sieciowych, częściowa wymiana sieci wykonanych z azbesto-cementu na PVC w ul. Garbarskiej i ul. Tadeusza Kościuszki),
- modernizację ujęć i sieci wodociągowych (Stacja Uzdatniania Wody Majdów, SUW Sadek, SUW Zdziechów),
- modernizację sieci kanalizacyjnej oraz przepompowni ścieków (Przepompownia Szydłówek, ul. Gabriela Narutowicza, ul. Metalowa, ul. Browarska).

Zadania z zakresu poboru i uzdatniania wody oraz dostarczania jej odbiorcom, a także odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych i przemysłowych to podstawowa działalność Spółki Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Szydłowcu.

Spółka nadzoruje pracę siedmiu ujęć wody w tym: trzech ujęć wody w Szydłowcu („Wschodnia”, „Iłżecka” i „Piękna”) oraz czterech stacji uzdatnia wody („Zdziechów”, „Sadek”, „Hucisko”, „Majdów”)

Długość sieci wodociągowej w Gminie Szydłowiec w 2020 r. wynosiła ogółem 146,8 km, w tym 98,2 km to sieć wodociągowa na terenach wiejskich, 48,6 km w na terenie Szydłowca.

Spółka eksploatuje ogółem 42,1 km sieci kanalizacyjnej, z czego 10,3 km to sieć wiejska, natomiast 31,8 km to sieć w Szydłowcu.

Spółka prowadzi prace związane z oczyszczaniem ścieków w Oczyszczalni ścieków w Szydłowcu - zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodno-prawnym. Dodatkowo wykonywana jest eksploatacja 18 przepompowni ścieków, które pracują zgodnie z przeznaczeniem użytkowym. Oprócz usług podstawowych Spółka świadczy również prace dodatkowe polegające na odbiorze w punkcie zlewnym ścieków dowożonych od mieszkańców przez akredytowanych przewoźników. Wykonywane są również usługi polegające na wywozie nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych od mieszkańców Gminy Szydłowiec oraz gmin ościennych.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków w Szydłowcu. Przepustowość oczyszczalni wynosi 4500 m³/dobę.

Planowane działania

Rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji i wodociągów jest nadal głównym celem rozwoju infrastruktury gminy i jest prowadzona zgodnie z możliwościami finansowymi gminy. Planowane działania:

- Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej oraz ciśnieniowej z przepompowniami ścieków w ul. Książek Nowy, Książek Stary i Książek Majdowski – 5 463.791.72zł,
- Budowa sieci kanalizacji w miejscowościach Barak, Wola Korzeniowa gmina Szydłowiec - 2 055 518,17 zł
- Uzbrojenie terenu inwestycyjnego strefy przemysłowej S2 w Szydłowcu - sektory 8.P i 9.P poprzez budowę przedłużenia ul. Leśnej wraz z infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną - 2 241 201,00 zł.
- Budowa sieci wodociągowej w dzielnicy przemysłowej gmina Szydłowiec. Projekt budowlany opracowany w roku 08.2020 r. Wartość zrealizowanych robót budowlanych zgodnie z umową z dnia 25.11.2021 r. – 128.500,00 zł. brutto
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Kościuszki w Szydłowcu. Projekt budowlany opracowany w roku 11.2019 r. Wartość robót budowlanych zgodnie z kosztorysem inwestorskim – 1.487.560,00 zł. Brutto.
- Budowa kanalizacji w ul. Polanki 129 338,29 zł.

4.6 Zasoby geologiczne

Złoża kopalin

Według „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 rok” na terenie gminy znajdują się następujące złoża:

Tabela 3. Wykaz złóż kopalin na terenie Gminy Szydłowiec

Rodzaj	Nazwa złoża	Wydobycie	Zasoby bilansowe (tys. ton)
Piaskowce	Szydłówek - Bielecki	-	35
	Jankowice 2	357	1032
	Jankowice 6	-	174
	Szydłowiec	2	384
	Szydłówek	0	66
	Szydłówek - Saspol	-	48
	Szydłówek III	-	134
	Szydłówek – Skopek I	-	81
	Szydłówek – Wojciech	-	47
Piaski – czyli kruszywo naturalne	Omięcin	-	70
	Wysoka5	-	281
	Wysoka6	-	368
	Zdziechów IV	15	209

Źródło: Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 rok

4.7 Gleby

Geneza gleb pokrywających teren Gminy Szydłowiec jest ściśle związana z utworami pochodzenia lodowcowego, na których się wykształciły. Wytworzyły się one z utworów akumulacji lodowcowej – glin i piasków zwałowych. Południowa część Gminy jest skałą macierzystą pokrytą przez piaskowce i wapienie. Typologicznie są to w większości gleby pseudobielicowe oraz brunatne wylugowane i czarne ziemie. Odślonięte partie Garbu Gielniowskiego posiadają gleby typu szkieletowego. W północnej i środkowej części Gminy, w obrębie wsi: Omięcin, Krzcięcin, Wysoka, Majdów i miasta Szydłowiec występują gleby okresowo nadmiernie nawilgocone, przydatne do uprawy roślin pastewnych.

Rolniczą jakość (czyli potencjalną produktywność) gleb określają klasy bonitacyjne, a przydatność gruntów do uprawy określonych roślin lub ich zespołów - kompleksy glebowo - rolnicze. Dobrą orientację w możliwościach produkcyjnych gruntów na danym terenie daje syntetyczny wskaźnik jakości i przydatności rolniczej gruntów.

W przeważającej części są to gleby średnio przydatne dla rolnictwa. Dominują gleby średnie i słabe i najniższe klasy IV, V i VI. Są one ubogie w substancje organiczne, uprawa na tych gruntach wiąże się z ryzykiem niskich plonów, z kolei są to dogodne obszary do rozwoju zabudowy mieszkaniowej. Udział gleb najlepszych, bardzo dobrych i dobrych jest znikomy, w dużej mierze wynika to z warunków fizjograficznych obszaru.

Monitoring gleb

Monitoring jakości gleby i ziemi ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem

rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji). Badania prowadzone są w cyklach 5-letnich, począwszy od 1995 roku, w ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju. Gleby na terenie Gminy Szydłowiec nie były monitorowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Okręgowa Stacja Chemiczna - Rolnicza w Kielcach prowadzi badań gleb na obszarze Gminy Szydłowiec na zlecenie ze strony rolników.

4.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Dotychczasowe zrealizowane działania w zakresie gospodarki odpadami

2019

W 2019 roku Gmina Szydłowiec realizowała program usuwania wyrobów azbestowych. Złożone zostały do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dwa wnioski o dofinansowanie zadania pn. „Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Szydłowiec”. W obu przypadkach udało się uzyskać maksymalne kwoty dofinansowania. W ramach pierwszego wniosku odebrane i zutylizowane zostało 126,26 Mg wyrobów zawierających azbest, od 53 mieszkańców. W drugiej turze odebrano i zutylizowano 202,77 Mg wyrobów zawierających azbest od 101 mieszkańców gminy .

2020

W 2020 roku Gmina Szydłowiec kontynuowała realizację programu usuwania wyrobów azbestowych. Do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie złożony został wniosek o dofinansowanie zadania pn. „Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu na terenie Gminy Szydłowiec”. Udało się uzyskać maksymalną kwotę dofinansowania, co pozwoliło na odebranie i zutylizowanie 175,29 Mg wyrobów zawierających azbest, od 84 mieszkańców.

Na terenie Gminy Szydłowiec w 2020 r. Nie zrealizowano żadnych dodatkowych zadań związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

2019

Ilość zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy w 2019 r. wynosiła łącznie 4 834,81 Mg, z czego 3 007,56 Mg były to odpady niesegregowane, natomiast 1 827,25 Mg stanowiły odpady zebrane w sposób selektywny.

W roku 2020 Gmina Szydłowiec osiągnęła poziom 1,5 % ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania przy dopuszczalnym maksymalnym poziomie 40 % oraz osiągnęła poziom 43,95 % recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku, przy wymaganym nie mniejszym niż 40 %.

2020

Od października 2020 r. odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców gminy przejęła gminna spółka „Wodociągi i Kanalizacja” sp. z o.o., ul. Wschodnia 11, 26-500 Szydłowiec.

Ilość zebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Szydłowiec w 2020 r. wynosi łącznie 4 079,03 Mg, z czego 2 675,97 Mg były to odpady niesegregowane, natomiast 1 403,11 Mg stanowiły odpady zebrane w sposób selektywny. W Gminie Szydłowiec prowadzony jest ponadto odbiór popiołu jako selektywna frakcja, pomimo że nie ma takiego obowiązku ustawowego. Pozwoliło to na częściowe obniżenie kosztów gospodarowania odpadami, gdyż w przypadku niewyodrębnienia tej frakcji popiół byłby składowany razem ze zmieszanymi odpadami komunalnymi, obciążonymi wysoką opłatą za korzystanie ze środowiska.

Na terenie gminy Szydłowiec funkcjonuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany przy ul. Piaskowej 29. Do punktu każdy mieszkaniec mógł dostarczać odpady komunalne, które powstają w gospodarstwach domowych, a nie są cyklicznie odbierane sprzed posesji (takie np. jak: sprzęt RTV i AGD, meble i inne odpady wielkogabarytowe, baterie i akumulatory, opony, odpady i gruz z drobnych prac remontowych i rozbiórkowych). Dodatkowo gmina organizuje w ustalonych terminach, z częstotliwością 2 - krotnego odbioru w ciągu roku zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu RTV i AGD oraz opon, które zostaną wystawione przez mieszkańców przed posesje lub przy altanach śmietnikowych.

W roku 2020 Gmina Szydłowiec osiągnęła poziom 7,88 % ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania przy dopuszczalnym maksymalnym poziomie 35% oraz osiągnęła poziom 32,08 % recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku, przy wymaganym nie mniejszym niż 50 %.

4.9 Zasoby przyrodnicze

Lasy

Lasy w Gminie Szydłowiec zajmują powierzchnię 5 392,03 ha, co stanowi 38,1 % powierzchni Gminy (2020 r.).

Najwięcej lasów występuje w południowej części Gminy, które w większości stanowią lasy będące w Zarządzie Lasów Państwowych, bezpośrednio zarządzane przez Nadleśnictwo Skarżysko, , północna i środkowa część prawie nie posiada lasów (wyjątek – kompleks 200 ha w okolicy wsi Omięcín). Północną i środkową część Gminy stanowią lasy będące własnością prywatną, nadzorowane przez Starostę Szydłowieckiego oraz lasy Skarbu Państwa zarządzane przez Nadleśnictwo Radom (Leśnictwo Łaziska).

Rezerваты przyrody

Na terenie Gminy Szydłowiec wyznaczono rezerваты przyrody „Rezerwat Cisowy Skarżysko” („Cis A”) o powierzchni 6,10 ha oraz „Rezerwat Cisowy Majdów” („Cis B”) o pow. 10,5 ha. Położone są na terenie Nadleśnictwa Skarżysko.

Użytki ekologiczne

Na obszarze Gminy Szydłowiec występują następujące użytki ekologiczne:

- użytek 155 – rynnowe zagłębienie terenu, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36),
- użytek 156 – silnie wilgotne zagłębienie terenu, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36),
- użytek 157 – silnie wilgotny nieużytek, utworzony Rozporządzeniem Nr 9 Wojewody Radomskiego z dn. 06.04.1998 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Radom. z dn. 30.04.1998 r. Nr 8 poz. 36).

Użytki zlokalizowane są na terenie Nadleśnictwa Radom w północnej części Gminy.

Natura 2000

Na terenie Gminy Szydłowiec najważniejszą, pod względem rangi, formą ochrony przyrody jest sieć NATURA 2000, a w jej ramach na omawianym terenie włączono do ochrony Lasy Skarżyskie (PLH260011).

Obszar Lasy Skarżyskie położony jest w południowej części Gminy, na której zlokalizowana jest ścieżka „Szydłowiec – Miasto na Kamieniu”, która prowadzi po najbardziej interesujących miejscach ostoi.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gminy Szydłowiec znajduje się Obszar chronionego krajobrazu **Lasy Przysusko-Szydłowieckie** utworzony w roku 1983, obejmujący kompleks lasów Puszczy Rozwadowskiej i Świętokrzyskiej o pow. 43 580 ha.

Stanowiska dokumentacyjne

Na obszarze Gminy Szydłowiec występują następujące stanowiska dokumentacyjne:

- „Łom na Polankach” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 32 Wojewody Radomskiego z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego z 1996 r. Nr 10, poz. 94), stanowi zespół nieczynnych łomików wgłębnych piaskowców szydłowieckich,
- „Łom Podkowiński” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 33 Wojewody Radomskiego z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego z 1996 r. z Nr 10, poz. 95). Odstąpienie geologiczne położone w poł-zach. części miasta- obok cmentarza.; długości 130m, szerokości 70 m, głębokości do 6m (do lustra wody),
- „Łom Pikiel” – stanowisko utworzone Rozporządzeniem nr 33 Wojewody Radomskiego z dnia 18.04.1996 r. (Dz. Urz. Woj. Radomskiego Nr 10, poz. 95). Łom Pikiel- odstąpienie geologiczne znajdujące się w południowo-zachodniej części miasta; dł.ok.150m, szer. 70m, głębokości 8m (do lustra wody).

Pomniki przyrody

Zgodnie z Uchwałą nr XXIV/171/20 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 27 października 2020 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Szydłowiec na terenie gminy znajduje się 9 pomników przyrody.

Lp.	Położenie		Opis obiektu				
	Nadleśnictwo/ obręb	Oddział/ pododdział	Nazwa polska / łacińska	Wiek	obwód	wysokość	Współrzędne geograficzne
1	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	6b	Dąb szypułkowy / Quercus robur	300	465	25	51° 10' 49,19 N 20° 48' 50,88 E
2	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	22f	Buk pospolity / Fagus silvatica	250	320	30	51° 10' 42,19 N 20° 46' 38,80 E
3	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	33d	Buk pospolity / Fagus silvatica	300	415	30	51° 09' 55,38 N 20° 48' 11,27 E
4	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	40b	Buk pospolity / Fagus silvatica	300	404	28	51° 10' 44,62 N 20° 45' 33,98 E
5	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	55a	Dąb szypułkowy / Quercus robur	300	435	29	51° 10' 26,55 N 20° 45' 21,65 E
6	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	56a	Klon Jawor / Acer pseudoplatanus	250	345	23	51° 10' 33,49 N 20° 45' 22,56 E
7	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	56a	Klon Jawor / Acer pseudoplatanus	120	220	17	51° 10' 35,16 N 20° 45' 16,82 E
8	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	56a	Klon Jawor / Acer pseudoplatanus	110	190	26	51° 10' 35,17 N 20° 45' 17,28 E
9	Nadleśnictwo Skarżysko / Szydłowiec	56a	Buk pospolity / Fagus silvatica	200	295	28	51° 10' 36,77 N 20° 45' 15,27 E

Tereny zieleni urządzonej

Zieleń pełni istotne funkcje na obszarach zurbanizowanych, takie jak: funkcja ekologiczna, udział w wymianie gazowej, wpływ na obieg wody, na warunki wilgotnościowe powietrza, rola filtracyjna, ochronna, izolacyjna, funkcja zdrowotna, wypoczynkowa, dydaktyczna i wychowawcza. Według danych GUS w 2020 roku na terenie Gminy znajduje się:

- 4 parki spacerowo – wypoczynkowe o powierzchni 19,3 ha,
 - Park Niepodległości naprzeciwko Policji ul. Kościuszki,
 - Park nad Zalewem ul. Folwarczna,
 - Park Radziwiłłowski ul. Zamkowa,
 - Park Kolejowa ul Kolejowa.
- 8 zieleńców o powierzchni 7,7 ha, m.in.:
 - Skwer Piłsudskiego ul. Kościuszki obok Urzędu Skarbowego,
 - Skwer przy Pl. Marii Konopnickiej,
 - Skwer na ul. Kieleckiej,
 - Ciąg nad rzeką Korzeniówką ul. Sportowa
 - Skwerek koło Kościoła obok płyty Rynku.
- 4,9 ha zieleni ulicznej,
- 16,33 ha terenów zieleni osiedlowej.

4.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Dotychczasowe zrealizowane działania

2019

W 2019 roku w ramach utrzymania gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych realizowano zakupy paliwa, smarów, części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych do samochodów ratowniczo – gaśniczych i silnikowego sprzętu pożarniczego, będącego na wyposażeniu samochodów. Zakupiono opał do pieców centralnego ogrzewania dla jednostek OSP Wola Korzeniowa, Majdów, Wysoka, Jankowice. Realizowano przeglądy i konserwacje specjalistycznego sprzętu ochrony dróg oddechowych. Opłacono badania kierowców OSP oraz strażaków biorących udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych. Opłacono naprawy samochodów oraz zakupiono niezbędne części zamienne, w tym remont autopompy pożarniczej w Samochodzie Mercedes OSP Jankowice za kwotę – 8 733,00 zł.

W ramach zadań inwestycyjnych w 2019 roku w budynku OSP Jankowice kontynuowano zadanie: Modernizacja budynku remizy OSP w Jankowicach Gmina Szydłowiec. Wykonano tam termomodernizację budynku za kwotę 104 469,63 zł.

Zrealizowano również termomodernizację budynku remizy OSP Wola Korzeniowa przy wsparciu dotacyjnym w kwocie 10 000,00 zł od Urzędu Marszałkowskiego z przeznaczeniem na zakup stolarki okiennej. W ramach tych prac wykonano: wymianę okien w budynku remizy OSP, ocieplenie elewacji budynku remizy, podprzybitki oraz murki oporowe na wjeździe. Łączna wartość prac wynosiła 44 500,00 zł.

Przeprowadzono modernizację poddasza budynku OSP Majdów przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w kwocie 10.000,00zł oraz środków budżetu sołeckiego. Wartość inwestycji 47.362,00 zł + 5.200,00 zł. Na zakup monitoringu i instalacji alarmowej z Funduszu Powiatu Szydłowieckiego.

W ramach pozyskanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dotacji w wysokości 30.000,00 zł zrealizowano zadanie pt. „Unowocześnienie wyposażenia ratowniczego jednostek OSP działających na terenie Gminy Szydłowiec”, w ramach programu – „Zapobieganie zagrożeniom środowiska i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków poprzez zakup sprzętu ratowniczego”. Sprzęt niezbędny do udzielania pomocy i ratowania życia otrzymali jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z Woli Korzeniowej, Wysokiej i Jankowic. Wartość zadania to 34.441,41 zł. Strażacy otrzymali: hydronetki plecakowe, węże tłoczne, kurtyny wodne, agregat prądotwórczy, prądownicę, przecinarkę do stali i betonu, sorbent, drabiny oraz wentylator oddymiający nadciśnieniowy. W ramach tego samego programu OSP Szydłowiec oraz OSP Majdów samodzielnie realizowały w/w program przy udziale środków własnych w wysokości około 3 000,00 zł, zakupiły sprzęt wartości 33 000,00 zł każda.

Z pozyskanej z Urzędu Marszałkowskiego dotacji w kwocie 25 000,00 zł. zrealizowano zakup sprzętu specjalistycznego – narzędzi ratowniczych, butów, rękawic dla jednostek OSP Majdów, Wysoka, Wola Korzeniowa, Jankowice, Szydłowiec. Po 5 000,00 zł na każdą jednostkę. Przekazano dla OSP Szydłowiec dotacje w kwocie 319 082,00 zł na zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego. Środki na ten cel zostały wsparte przez Samorząd Województwa Mazowieckiego w kwocie 100 000,00 zł. Wkład Gminy Szydłowiec w kwocie 219 082,00 zł. OSP Szydłowiec rozszerzyło swoją flotę również, dzięki dotacjom przekazany na ten cel przez: Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej w kwocie 200 000,00 zł,

oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w kwocie 260 000,00 zł. Koszt zakupu wyniósł 779 082,00 zł.

2020

Gmina na bieżąco finansuje działalność OSP w tym wyposażenie i szkolenia jednostek OSP w gminie. W 2020 r. w ramach utrzymania gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych realizowano zakupy paliwa, smarów, opon, akumulatorów, części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych do samochodów ratowniczo – gaśniczych i silnikowego sprzętu pożarniczego będącego na wyposażeniu samochodów. Zakupiono opał do pieców centralnego ogrzewania. Realizowano przeglądy i konserwacje narzędzi hydraulicznych, aparatów ochrony dróg oddechowych oraz samochodów pożarniczych. Opłacono badania strażaków biorących udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych. W ramach dotacji uzyskanej z Urzędu Marszałkowskiego zakupiono dla OSP Szydłowiec drabinę 10m z podporami oraz aparat ODO Fenzy X-Pro za kwotę 10 700,00 zł. W okresie sprawozdawczym zrealizowana została inwestycja za kwotę 39 975,00 pn: Remont budynku OSP Wola Korzeniowa, przy udziale dotacji w kwocie 20 000 zł od Urzędu Marszałkowskiego. Zakupiono materiały budowlane na zadanie: „Modernizacja budynku OSP Majdów”. Za kwotę 57 511,92 zł. W tym środki z funduszu sołectkiego 27 541,00 zł. W listopadzie Gmina Szydłowiec przekazała w ramach dotacji celowej kwoty 3 003,65 zł dla OSP Wysoka oraz dla OSP Majdów z przeznaczeniem na realizację zadań pn: zakup wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej. W ramach realizacji zadania, na budynkach OSP Majdów i OSP Wysoka zostały zamontowane instalacje fotowoltaiczne o mocy 5,760 kW. Na te zadania ww. Jednostki pozyskały z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie dotację w wysokości 27 000 zł w ramach programu 2020-OA-3 pn.: „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych” W ramach umowy zwartej pomiędzy Województwem Mazowieckim a Gminą Szydłowiec, jednostki: OSP Wola Korzeniowa, OSP Majdów oraz OSP Szydłowiec otrzymały w formie darowizny zestawy środków ochronnych do przeciwdziałania COVID-19. Wartość przekazanej darowizny wynosiła 41 413,32 zł, a każda jednostka została wyposażona w zestaw, który zawierał: 150 szt. maseczek ochronnych, 15 szt. Kombinezonów jednorazowych, 400 par rękawic jednorazowych, 4 komplety ubrań specjalnych, 20 szt. Worków na odpady medyczne, 10 litrów płynów do dezynfekcji.

Jednostki Straży Pożarnej w Gminie Szydłowiec:

- Państwowa Straż Pożarna - Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Szydłowcu

Jednostki OSP

Na terenie miasta i gminy Szydłowiec funkcjonuje 6 jednostek OSP: OSP Majdów, OSP Wola Korzeniowa, OSP Szydłowiec, OSP Wysoka, OSP Jankowice, OSP Sadek. Jednostki w Majdowie, Woli Korzeniowej i Szydłowcu włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo- Gaśniczego.

W 2020 roku jednostki OSP uczestniczyły w 348 akcjach ratowniczych na terenie gminy Szydłowiec. Liczba pożarów wynosiła 192 i w porównaniu z rokiem ubiegłym spadła o 45%. Liczba miejscowych zagrożeń miejscowych wynosiła 140 i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 10%. Odnotowano również 16 alarmów fałszywych.

4.11 Monitoring Programu

Tabela 4. Wskaźniki monitorowania POŚ

Lp.	Wskaźnik	Stan w roku 2015 r.	Stan w roku 2020 r.
A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko			
1.	Stan jakości powietrza	Przekroczenie B(a)P/rok	Przekroczenie B(a)P/rok
2.	Długość sieci ciepłowniczej km	12	13,7
3.	Ludność korzystająca z sieci gazowej	6 725	7 203
4.	Jakość wód powierzchniowych JCW	zły stan wód	zły stan wód
5.	Długość sieci wodociągowej km	137,2	146,8
6.	Długość sieci kanalizacyjnej km	39,3	42,1
7.	Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej	17 887	17 481
8.	Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej	11 361	11 086
9.	Ilość przyłączy budynków mieszkalnych do sieci wodociągowej szt.	3 709	4 067
10.	Ilość przyłączy do sieci kanalizacyjnej szt.	1 326	1 400
11.	Odpady komunalne zebrane ogółem Mg	4 169,45	4 079,03
12.	Odpady komunalne zebrane selektywnie Mg	1 169,45	1 403,11
13.	Osiągnięcie poziomu recyklingu i użycia przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła %	25,2	32,08 %
14.	Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania %	0	7,88 %
16.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych odebranych z terenu gminy odpadów komunalnych %	98,5	100 %
17.	% wskaźnik lesistości	37,7 %	38,1 %
18.	Powierzchnia lasów ha	5 219,16 ha	5 392,03 ha
19.	Ilość pomników przyrody szt.	8	9

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szydłowiec na lata 2016 – 2019 z perspektywą do roku 2023, GUS, Raport o stanie Gminy Szydłowiec za rok 2020